beek
uw gemeente.

Formulier voor het indienen van vragen voor de vragenweek

Naam: Dennis van Es

Fractie: Beek Lokaal

Vragen bij agendapunt (invullen), Commissie/Raad: (invullen).

Raadstukken: BSM: Digitale soevereiniteit, verantwoorde AI en publieke innovatie

1. Welke onderdelen van het voorgestelde kader zijn binnen de gemeente Beek op dit moment al operationeel en welke onderdelen moeten nog worden ontwikkeld? Graag specifiek aangeven voor: AI-inventarisatie, risicoscan, DPIA/impactbeoordeling, logging, algoritmeregister, leveranciersbeoordeling, gegevensclassificatie, monitoring en exitstrategie.

2. Welke AI-projecten, pilots, externe adviseurs, software/licenties en andere verplichtingen zijn er op dit moment al en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

3. Welke generatieve AI-tools worden door medewerkers momenteel gebruikt en welke afspraken gelden voor het invoeren van gemeentelijke gegevens in dergelijke systemen?

Antwoord:
1. Welke onderdelen van het voorgestelde kader zijn binnen de gemeente Beek op dit moment al operationeel en welke onderdelen moeten nog worden ontwikkeld? Graag specifiek aangeven voor: AI-inventarisatie, risicoscan, DPIA/impactbeoordeling, logging, algoritmeregister, leveranciersbeoordeling, gegevensclassificatie, monitoring en exitstrategie.

De gemeente Beek begint niet bij nul. In 2026 hebben we al verschillende AI-toepassingen getest. Daarbij hebben we gekeken naar privacy, informatiebeveiliging en leveranciers. Het nieuwe kader brengt deze werkwijzen samen in één vaste aanpak. In 2026 leggen we hiervoor de basis. Vanaf 2027 volgen meer toepassingen en gecontroleerde pilots.
De stand van zaken is:

AI-inventarisatie - Deels in gebruik
De werkgroep AI kent de huidige pilots en toepassingen. Er is nog geen volledig centraal overzicht van alle AI-toepassingen. Nieuwe ideeën worden centraal aangemeld, beoordeeld en vastgelegd.

Risicoscan - Deels in gebruik
We bekijken nu al risico's voor privacy en informatiebeveiliging. Er is nog geen vaste AI-risicoscan voor alle toepassingen. Het nieuwe kader schrijft zo'n passende risicoscan vooraf voor.

DPIA / impactbeoordeling - In gebruik voor privacy; voor AI verder uitwerken
We gebruiken al een DPIA (privacy-onderzoek), bijvoorbeeld bij AIBurgerzaken. Een bredere beoordeling van de gevolgen van AI voor inwoners moet nog een vaste plek krijgen.

Logging - Deels in gebruik
Bij sommige systemen wordt bijgehouden wat er gebeurt. Er is nog geen vaste gemeentebrede standaard voor AI-logging. Bij AIBurgerzaken is nog meer informatie nodig over logging, bewaartermijnen en beheer van modellen.

Algoritmeregister - Nog verder ontwikkelen
Er is nog geen volledig overzicht van alle AI en algoritmen binnen de gemeente. Belangrijke algoritmen en AI met een hoog risico worden, als dat nodig is, opgenomen in het landelijke Algoritmeregister.

Leveranciersbeoordeling - Deels in gebruik
We beoordelen leveranciers al op privacy, informatiebeveiliging en inkoop. We gaan ook vaste eisen maken voor zelfstandigheid, afhankelijkheid en overstappen naar een andere leverancier.

Gegevensclassificatie - Deels in gebruik
De bestaande regels voor privacy en informatiebeveiliging gelden al. We werken nog uit welke soorten gegevens wel en niet in welke AI-toepassingen mogen worden gebruikt.

Monitoring - Deels in gebruik
We beoordelen pilots al en besluiten daarna: doorgaan, aanpassen of stoppen. Voor AI die blijvend wordt gebruikt, moet nog een vaste periodieke controle komen op werking, publieke waarde, risico's en kosten.

Exitstrategie - Nog verder ontwikkelen
Voor bestaande toepassingen zijn afspraken over stoppen en overstappen nog niet overal hetzelfde. Het nieuwe kader maakt zo'n exitstrategie verplicht. Daarin staan afspraken over stoppen, gegevens meenemen, incidenten en het voorkomen van te grote afhankelijkheid van één leverancier.
Kort samengevat: veel onderdelen bestaan al, maar ze worden nog niet overal op dezelfde manier gebruikt. Het nieuwe kader zorgt voor één duidelijke aanpak, met vaste regels en verantwoordelijkheden.

2. Welke AI-projecten, pilots, externe adviseurs, software/licenties en andere verplichtingen zijn er op dit moment al en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

Op dit moment lopen de volgende activiteiten:
• Tekstueel Inspirator / ChatGPT for Business: Zes teams doen mee aan de pilot: Communicatie, ICT, Jeugd, Wmo, Klimaat/Energie/Duurzaamheid en het MT.
• AI-notulist: We hebben PLAUD samen met ChatGPT getest. Dit bespaarde tijd en leverde goede verslagen op.
• GovChat-NL / LAICA: Dit is nu de belangrijkste ontwikkeling. LAICA staat voor Limburgse AI Chat Assistent. Medewerkers kunnen daarin een chatassistent en andere AI-toepassingen gebruiken.
• AIBurgerzaken van PinkRoccade: We onderzoeken functies voor herschrijven, documentherkenning en een kennisassistent. Voor vast gebruik zijn eerst extra afspraken en informatie nodig over privacy en beveiliging.
• Externe ondersteuning via Innervate en Cypher: Deze ondersteuning loopt tot en met 31 december 2026. Daarna bekijken we of en hoe de ondersteuning doorgaat.

De huidige kosten voor ondersteuning, ontwikkeling en abonnementen zijn samen op dit moment € 60.000.

3. Welke generatieve AI-tools worden door medewerkers momenteel gebruikt en welke afspraken gelden voor het invoeren van gemeentelijke gegevens in dergelijke systemen?

Binnen de pilots gebruiken medewerkers PLAUD en ChatGPT for Business. Dit gebeurt onder meer bij de Tekstueel Inspirator en de proef met de AI-notulist.

GovChat-NL/LAICA moet de vaste, beter beheersbare AI-omgeving worden. De technische voorbereiding loopt nog.

Binnen de gemeente Beek gelden deze praktische regels:
• Voer geen persoonsgegevens, vertrouwelijke stukken of andere gevoelige, niet-openbare informatie in publieke of onbeheerde AI-diensten in.
• Controleer altijd de uitkomst van AI. De medewerker blijft verantwoordelijk voor het eindresultaat.
• Bij testen gebruiken we vooral testgegevens, openbare gegevens of goed geanonimiseerde persoonsgegevens.
• Een test mag geen directe gevolgen hebben voor een inwoner of medewerker.
• De werkgroep maakt deze regels nog concreter in Beekse do’s en don’ts. Menselijke controle blijft altijd nodig.

Kort samengevat: we doen nu bewust ervaring op met generatieve AI. Gevoelige gemeentelijke informatie mag alleen worden gebruikt in een omgeving die vooraf is beoordeeld en goedgekeurd. GovChat/LAICA en het nieuwe AI-beleid moeten medewerkers straks een veilige omgeving en duidelijke regels geven.